

EVALUATIE HORECA BELEIDSPLAN AMELAND

Tussentijdse Evaluatie 2012

Evaluatie van alleen hoofdstuk 2 van het horecabeleidsplan. Beleid wordt met name aangepast door nieuwe horecabestemmingen te beperken (alleen in unieke gevallen toestaan) en ondergeschikte horeca wel toe te staan. De aanduiding van zogenaamde centrumgebieden in Nes en Hollum blijft bestaan. Het uitwisselen van centrumfuncties van bijvoorbeeld detailhandel naar horeca of omgekeerd is niet meer mogelijk zonder ruimtelijke procedures.

Evaluatie horeca beleidsplan Ameland

TUSSENTIJDSE EVALUATIE 2012

Inhoud

HOOFDSTUK 1: INLEIDING	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Onderzoeksvraag.....	4
1.3 Werkwijze.....	4
HOOFDSTUK 2: HUIDIG BELEID	5
2.1 Algemeen.....	5
2.2 Ontwikkelingen per gebied.....	6
HOOFDSTUK 3: ONTWIKKELINGEN 2007-APRIL 2012	6
3.1 Horecabedrijven op Ameland.....	6
3.2 Behalen doelstellingen horecabeleid.....	7
3.3 De markt.....	9
HOOFDSTUK 4: REGELGEVING	10
4.1 Drank-en Horecawet.....	10
4.2 Exploitatievergunning.....	10
4.3 Het bestemmingsplan.....	10
4.4 Beleidsregel ondergeschikte horeca.....	10
4.5 Deregulering.....	10
4.6 Mogelijkheden tot branchering.....	11
HOOFDSTUK 5: AFWEGING EN BELEIDSKEUZES	11
5.1 Perspectief van de horeca.....	11
5.2 Ameland als toeristische bestemming.....	12
5.3 Ruimtelijke ordening.....	12
5.4 Afweging.....	12
5.5 Beleidswijziging.....	13
BIJLAGE 1: ONTWIKKELSCENARIO'S HORECA BELEIDSPLAN 2006 AMELAND.	15
BIJLAGE II: OVERZICHT VAN HORECABEDRIJVEN OP AMELAND 1-4-2012	17
BIJLAGE III: AANGEVRAAGDE VERGUNNINGEN / BESTEMMINGEN 2007-APRIL 2012. ..	22

HOOFDSTUK 1: INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het huidige horecabeleidsplan is vastgesteld op 18 december 2006. Nu, vijf jaar na dato, is het tijd voor een beperkte evaluatie. Er is gekozen voor een evaluatie van alleen die punten, die in de beleving van de betrokkenen (gemeente / Koninklijke Horeca Nederland Afdeling Ameland), redenen geven tot bijstelling.

Bovenstaande keuze betekent dat de gemeente slechts summier aandacht besteedt aan de wensen van de gasten en de eilanders met betrekking tot het aanbod op Ameland. De evaluatie zal niet leiden tot nieuw beleid, maar tot bijstelling van het huidige beleid.

Deze evaluatie gaat expliciet niet over verblijfsrecreatie. In de nota ruimte voor diversiteit is aangegeven dat er, onder voorwaarden, ruimte is voor nieuwe hotels. Deze nota gaat primair over de horeca die onafhankelijk is van verblijfsrecreatie.

1.2 Onderzoeksvraag

Het doel van de evaluatie is om te komen tot bijstelling van het beleid met betrekking tot het gedeelte van het horecabeleidsplan dat gaat over de passendheid van de in hoofdstuk twee genoemde ontwikkelingsrichtingen per dorp met speciale aandacht voor de kwantificering en branchering. De idee is om aanbevelingen te ontwikkelen waarmee het beleid beter bij de wensen van de gemeente en de sector aansluit.

De onderzoeksvraag luidt:

Wat zijn de ervaringen van de verschillende partijen met hoofdstuk 2 van het horecabeleidsplan en hoe kunnen we dit aanpassen zodat het beter aansluit bij de wensen van de sector, de markt en de gemeente?

Deelvragen:

1. Hoeveel aanvragen voor een nieuwe horecavergunning / bestemmingswijzigingen (naar een vorm van horeca) zijn er sinds het beleid is vastgesteld ingediend en hoeveel zijn er daarvan gehonoreerd dan wel geweigerd?
2. Wat zijn de (belangrijkste) weigeringsgronden voor de vergunningen geweest?
3. In hoeverre zijn de doelstellingen uit hoofdstuk 2 van het horeca beleidsplan gerealiseerd en wat zijn daarbij de belangrijkste ervaringen? (zie ook deelvraag 1 en 2).
4. Wat zijn de effecten (gewenste en ongewenste, verwachte en onverwachte) van het horecabeleidsplan geweest?
5. Hoeveel vergunningen / bestemmingen voor horeca zijn er per gebied?
6. Wat is de visie van de belanghebbenden en experts op de ontwikkeling van de horeca sector op Ameland?
7. In hoeverre biedt nieuwe (ruimtelijke) wetgeving de gemeente nu mogelijkheden om te sturen op categorieën horeca?

1.3 Werkwijze

Er is gekozen voor een beperkte aanpak. De bestaande en de geweigerde vergunningen in de periode vanaf 2007 zijn geïnventariseerd. Verder is er op het internet gezocht naar de stand van zaken in andere gemeenten.

Er is geanalyseerd wat de mogelijkheden en beperkingen voor de gemeente zijn met betrekking tot het reguleren van horeca activiteiten. Daarnaast zijn er gesprekken geweest met betrokken experts en met de afdeling Ameland van Koninklijke Horeca Nederland (hierna Horeca Ameland).

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk twee geeft een korte samenvatting van het huidig beleid van de gemeente Ameland. Vervolgens beschrijft hoofdstuk drie de huidige situatie en de gevolgen van het beleid. Hoofdstuk vier beschrijft het kader wat betreft regelgeving. Hoofdstuk vijf is de afweging die de gemeente maakt en sluit af met concrete beleidswijzigingen.

HOOFDSTUK 2: HUIDIG BELEID

Het horecabeleidsplan van de gemeente Ameland is gebaseerd op de “verdieping horecavisie”, deze visie beschrijft per kern en voor het buitengebied de gewenste ontwikkelingsrichting. Vervolgens is in het beleidsplan een vertaling gemaakt naar een programma voor 2015 en de bijbehorende maatregelen. De doelstelling van het horecabeleidsplan is:

“Het tot stand brengen van een evenwicht tussen kwaliteit van de horeca, de spreiding, de relatie met andere functies en met de omgevingskwaliteit, en daarmee een veelzijdig en goed functionerende horeca”

2.1 Algemeen

Het horecabeleidsplan kent de volgende sectoren

Sector	Omschrijving
I	Horeca met een dagfunctie, gebonden aan de winkelopeningstijden
II	restaurants
III	Hotels en ander logiesverstrekkers
IV	Fastfoodbedrijven
V	Cafés en andere drankverstrekkers
VI	Discotheken

De hotels en andere logiesverstrekkers (III) zijn in het beleid verder niet meegenomen. Deze komen uitgebreid aan de orde in de nota “ruimte voor diversiteit”. Sector I staat wel in het beleid maar is door een amendement van de raad uit het beleid geschrapt. Concreet besloot de Gemeenteraad:

- De indeling “Horeca met een dagfunctie” oftewel daghoreca en de diverse zinsneden in dit plan, die daarmee annex zijn, uit dit beleidsplan weg te laten;
- In het toekomstige ruimtelijk beleid met deze aanpassing rekening te houden.

De gemeenteraad was van mening dat een mengvorm van horeca en met name detailhandel ongewenst was. Men verwachtte, verwarring, oneigenlijk gebruik en misbruik, waardoor de handhaving bemoeilijkt zou worden. Verder gaf de raad aan dat de relatie met de Drank- en Horecawet onduidelijk was en dat het College van Gedeputeerde Staten destijds aan dit onderdeel van het bestemmingsplan Nes goedkeuring had onthouden.

Concreet betekent het amendement dat er geen ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor deze sector. Het amendement zegt niks over de gevolgen voor de bestaande daghoreca. Belangrijk is hierbij op te merken dat veelal **daghoreca** verward wordt met **ondergeschikte horeca**. Ondergeschikte horeca is altijd onderdeel van een andere primaire activiteit terwijl daghoreca een op zich zelf staande activiteit kan zijn.

2.2 Ontwikkelingen per gebied

De kern van het beleid was een duidelijke positionering van de kernen en het buitengebied gebaseerd op hun doelgroepen. Voor **Nes** betekent dit de sectoren II, IV en V zich mogen ontwikkelen en dat sector VI (discotheken) geconsolideerd wordt. In **Hollum** kan alleen de sector II zich ontwikkelen en moeten de sectoren IV en V geconsolideerd worden terwijl sector VI niet toegestaan wordt. In **Buren** kan juist sector IV zich ontwikkelen terwijl de sectoren II en V geconsolideerd worden. Ook hier is Sector VI niet wenselijk. Voor **Ballum** is er sprake van een selectieve ontwikkeling van de sectoren II, IV en V en is sector VI niet toegestaan. Tenslotte is er in het **buitengebied** sprake van een consolidering van alle sectoren en het niet toestaan van sector VI. Een overzicht van de mogelijke ontwikkelingen per sector is te vinden in Bijlage I.

Het beleid stelt geen limiet aan het aantal horecabedrijven dat mogelijk is per gebied. In de praktijk betekent dit dat voor de te ontwikkelen sectoren er met name getoetst wordt op zaken als: ruimtelijk beleid, milieu, en openbare orde en veiligheid.

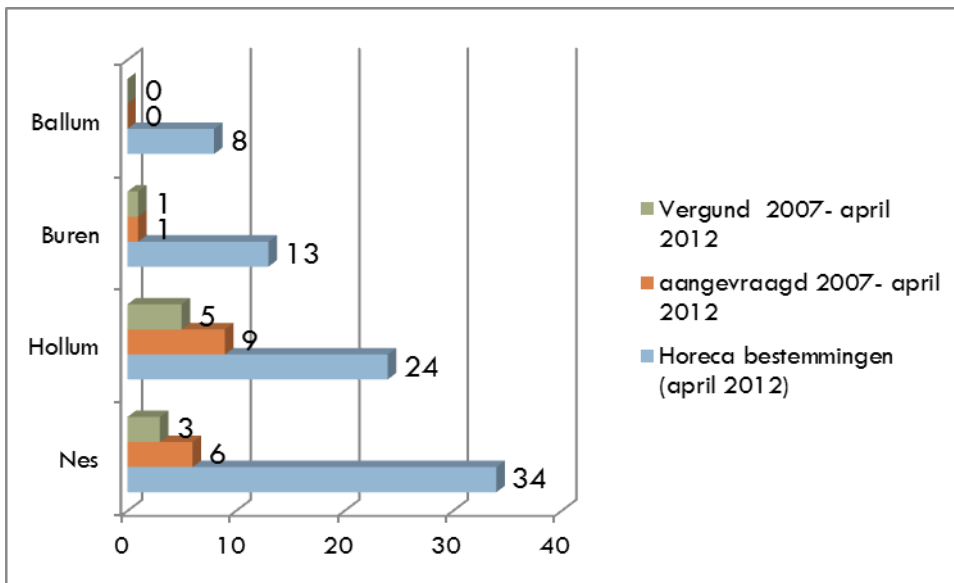
HOOFDSTUK 3: ONTWIKKELINGEN 2007-APRIL 2012

3.1 Horecabedrijven op Ameland

Op Ameland hebben we op dit moment 79 horecabedrijven¹. Een volledige lijst per dorp is te vinden in Bijlage II. Het aantal horecabedrijven is de afgelopen periode met 9 toegenomen. De grootste stijging was te zien in Hollum gevolgd door Nes. Niet alle bedrijven die toestemming² vroegen voor een horecabestemming hebben deze ook gekregen. Grafiek 1 geeft een overzicht per dorp. Het buitengebied is bij het betreffende dorp gerekend.

¹ Volgens de cijfers van het CBS heeft Ameland 115 horecabedrijven. Dit kan te maken hebben met de bedrijven met logiesfunctie die geen openbare horeca hebben.

² Toestemming betreft hier aanvragen voor een beginseluitspraak, een vrijstellingsverzoek, een ontheffing of een omgevingsvergunning.

FIGUUR 1 ONTWIKKELING HORECABEDRIJVEN AMELAND 2007-APRIL 2012

Uit grafiek 1 blijkt dat niet alle aangevraagde bestemmingen zijn toegekend. In Bijlage III staat een overzicht van de aangevraagde vergunningen / bestemmingen en het bijbehorende besluit.

Van de negen bestemmingswijzigingen staan er enkele op gespannen voet met het horecabeleidsplan. Twee keer gaat het om een bestemming in het buitengebied. Er zou hier sprake moeten zijn van consolideren, maar er is sprake van groei. Een andere bestemmingswijziging heeft betrekking op het toestaan van horeca buiten de kerngebieden (centra). Het beleid is overigens niet expliciet over de concentratie van horeca in de kernen. Toch is het overheersende beeld dat er gestreefd werd naar een concentratie (pagina 44-45 van het horecabeleidsplan). In het bestemmingsplan Nes was al een centrumgebied aangegeven. In het nieuwe bestemmingsplan Hollum is dat nu ook gebeurd.

In 2011 werd bekend dat Ameland de grootste horecadichtheid van Nederland heeft. Samen met de andere Waddeneilanden bezet Ameland de top vijf. Ook andere toeristische regio's scoren hoog. De dichtheid wordt bepaald door het aantal horecavestigingen in verhouding tot het aantal inwoners. Het zegt dus niets over de mate van verzadiging van de markt, immers de klanten zijn met name gasten. Ruimtelijk heeft het natuurlijk wel een impact, de afstand tot een horeca bedrijf is op de eilanden extreem kort.

3.2 Behalen doelstellingen horecabeleid

De doelstelling van het beleid spreekt van een veelzijdige en goed functionerende horeca. Het is moeilijk om zonder marktonderzoek te concluderen of deze doelstelling is bereikt. Kijkend naar de bedrijven in Bijlage II dan valt op dat veel bedrijven niet in één groep te vangen zijn. Ze zijn bijvoorbeeld zowel restaurant als fastfoodbedrijf en café. Dit roept enerzijds de vraag op of de indeling wel bruikbaar is en anderzijds of de markt deze veelzijdigheid inderdaad vraagt.

Uit onderzoeken van Bunnik (2010)³ blijkt dat de gasten de horeca op Ameland als duur ervaren. Ameland is wel goedkoper dan het gemiddelde van de vijf Waddeneilanden. Qua kwaliteit zijn de gasten ook tevreden over Ameland. In , de sector cafés scoort Ameland zelfs het beste van de eilanden.

³ Bunnik, 2010, "Goede waar prijst zich zelf, onderzoek prijs kwaliteitsverhouding Ameland" en "Prijs de dag niet voor het avond is, onderzoeksrapport prijs-kwaliteitsverhouding Nederlandse Waddeneilanden".

De spreiding van de horeca is de afgelopen periode wel iets veranderd. Het doel van het beleid was toch een concentratie. Zoals vermeld in 3.1 zijn er toch een aantal bedrijven toegestaan buiten de kerngebieden. De andere vergunningen zijn wel binnen de centra. De motivering voor het afwijken van het beleid waren:

1. Hollum, Oranjeweg 10: Hoogwaardige kwaliteit van het te vestigen bedrijf (op verzoek van de raad na een eerdere weigering van het college en als alternatief voor een locatie in het buitengebied);
2. Kaasboerderij P. Miedeweg 6: Toevoeging ondergeschikte horecafunctie als meerwaarde van het bedrijf omdat het Amelander producten aanprijst;
3. Ambousen, Oranjeweg 42: Betreft een tijdelijke ontheffing voor een receptiegebouw met snackbar op een bestaande camping in afwachting van een nieuw bestemmingsplan en de bouw van een nieuw centrumgebouw met horeca.

Het eerste geval is een goed voorbeeld waarom het afwijken van het beleid vanwege een unieke situatie risicovol is. Na het verkrijgen van de bestemming hebben de betrokkenen besloten hun restaurant niet op de locatie te vestigen. De bestemming wordt nu gebruikt voor een visrestaurant.

In het tweede geval gaat het om het toevoegen van een horecafunctie welke ondergeschikt is aan de hoofdbestemming. In het derde geval gaat het om een upgrading van een bestaande camping na verandering van het management. Hiervoor is onlangs een nieuw bestemmingsplan vastgesteld.

Met name in centrumgebieden is de relatie met andere functies niet meetbaar. Het gaat hierbij om de woonfunctie en de winkelfunctie. De indruk bestaat dat de overlast van de horeca voor de woongebieden de afgelopen jaren niet erger is geworden, er lijkt zelfs sprake te zijn van enige verbetering. Er komen bij de gemeente in ieder geval weinig klachten binnen. In hoeverre dit een gevolg is van het vestigingsbeleid of van andere maatregelen, zoals het convenant met de horeca, is niet bekend. Voor een mogelijke herziening van het beleid is het wel van belang dat dit nader wordt onderzocht.

Daarnaast is de verhouding met de winkelfuncties van belang. Voor een levendig centrum is een goede balans tussen winkels en horeca belangrijk. Tabel één geeft een overzicht van de verhouding op Ameland in relatie tot de andere eilanden.

TABEL 1: VERHOUDING HORECA EN DETAILHANDEL FRIESE WADDENEILANDEN⁴

	horeca- bedrijven	detailhandel- bedrijven	winkel- oppervlakte (M ²)	winkels per horeca- bedrijf	M ² winkel per horeca- bedrijf
Ameland	79	69	10.926	0,87	138
Terschelling	99	84	8.683	0,85	88
Vlieland	25	31	2.801	1,24	112
Schiermonnikoog	21	19	1.407	0,90	67

Uit de tabel komt het beeld naar voren dat Ameland relatief veel winkels (winkeloppervlak) heeft ten opzichte van de andere eilanden. Vanuit horeca Ameland wordt geopperd dat de verhouding scheef is en dat Ameland vooral behoefte heeft aan meer detailhandel. Uit dit overzicht blijkt dit niet. De verhouding in de belangrijkste kernen Nes en Hollum is respectievelijk 1 en 0,8 (winkels per horecabedrijf).

⁴ Bron: Concept Horecabeleidsplan Terschelling (2012) en Detailhandelstructuurvisie Ameland (2010)

Het besluit van de raad om “horeca met een dagfunctie” uit het beleidsplan te schrappen heeft er toe geleid dat enkele zaken met dagcomplementaire horeca een bestemmingswijziging hebben aangevraagd naar gewone horeca.

3.3 De markt

De markt voor de horeca op Ameland is eindig. Het aantal bedden neemt niet meer toe. Wel zal het aantal toeristen, het type toerist, de verblijfsduur en het bestedingsgedrag veranderen. Dit kan belangrijke gevolgen hebben voor de horeca op Ameland.

Uit gesprekken met de Rabobank blijkt dat de horeca op Ameland het moeilijke heeft. Twee slechte jaren achter elkaar hebben geleid tot het interen op de reserves. De horecavereniging geeft ook aan dat het steeds moeilijker wordt om voldoende te verdienen om te investeren in productvernieuwing.

Voor de komende vijf jaar wordt verwacht dat landelijk het aantal binnenlandse vakanties zich stabiliseert. Wel zal de verblijfsduur verder afnemen. Mensen die korter blijven, besteden per dag gemiddeld meer in de horeca. Voor de korte termijn (2012-2013) verwachten wij dat de horeca het moeilijk zal houden. Vanwege de economische crisis staan de bestedingen van consumenten onder druk. Aan de andere kant is de crisis ook een lichtpuntje omdat mensen dichter bij huis blijven.

Uit het algemene imago onderzoek van 2008, o.a. uitgevoerd in Duitsland, volgt dat - als het gaat om “een steeds beter culinair aanbod” - Nederland als vakantiebestemming hier niet goed op scoort, zowel bij Duitse bezoekers als bij Duitse “niet-bezoekers”. Maar uit ditzelfde onderzoek volgt dat dit aspect geen “driver” is voor bezoekingentent en men het helemaal niet belangrijk vindt bij een vakantie. Met andere woorden de Duitse gasten kiezen een bestemming niet primair van wege het culinaire aanbod.

Het imago van de Wadden op de Duitse vakantiemarkt is in 2010 onderzocht⁵. Daaruit volgt dat in het algemeen de prijs-kwaliteit verhouding van de horeca nog wel een aandachtspunt is. De Duitser (bezoeker of niet-bezoeker) vindt dit een belangrijk aspect bij de vakantie. Opvallend is echter dat is gebleken dat de Duitsers die de Wadden bezocht hebben, een erg positieve ervaring met de horeca op de Wadden hebben. Want dan is dit punt geen aandachtspunt meer: men vindt het belangrijk en de Wadden scoren er goed op. De goede prijs-kwaliteit van de horeca zou dus nog wat meer voor de bühne kunnen worden gebracht bij diegenen die nog niet naar de Wadden zijn geweest, want de ervaring van de bezoekers is positief.

Het bovenstaande geeft aan dat er nog ruimte is voor verbeteringen. Daar tegenover staat dat de Amelander Horeca de laatste jaren veel prijzen in de wacht weet te slepen, waaronder hoge noteringen in de terrassen top 100 en zelfs het beste café van Nederland.

Het vooruitzicht is dat de komende jaren het Duitse toerisme blijft groeien, met name de korte vakanties. Aangezien de kust een belangrijk bezoekmotief is moet ook de Horeca op Ameland hier de vruchten van kunnen plukken.

De markt verandert de komende jaren. De horeca kan hier op inspelen door aantrekkelijke arrangementen aan de gasten aan te bieden die kort verblijven. En anderzijds door beter in te spelen op de wensen van de Duitse gasten. Per saldo zal de markt weinig tot niet groeien.

⁵ NBTC, 2010

HOOFDSTUK 4: REGELGEVING

De meest relevante regelgeving voor het horecabeleid zijn de Drank- en Horecawet, het bestemmingsplan (besluit ruimtelijke ordening), de exploitatievergunning en de beleidsregel ondergeschikte horeca. Dit hoofdstuk beschrijft kort de betekenis van deze regels en gaat ook nog even in op deregulering.

4.1 Drank-en Horecawet

De Drank-en horecawet is in het leven geroepen om de verkoop van alcohol houdende dranken te reguleren. De Wet is dan ook niet van toepassing op bedrijven waar geen alcohol wordt genuttigd. Bedrijven die alcohol willen schenken dienen hiervoor een vergunning bij de gemeente aan te vragen. Echter dit is niet voldoende om in een pand een horecabedrijf te starten. Op het pand moet een horecabestemming rusten en men heeft een exploitatievergunning nodig. De Drank- en Horecawet stelt onder andere eisen aan de inrichting van het pand, het personeel en de eigenaar.

4.2 Exploitatievergunning

De exploitatievergunning is benodigd op grond van de APV van de gemeente Ameland. In artikel 2.28 staat dat een ieder die een openbare inrichting exploiteert een vergunning van de burgemeester nodig heeft. Deze weigert de vergunning wanneer deze in strijd is met het bestemmingsplan. Andere weigeringsgronden kunnen de effecten op de woon en leefomgeving zijn. Voor ondergeschikte horeca in bijvoorbeeld een winkel, een zorginstelling, museum of bedrijfskantine is geen exploitatievergunning nodig.

4.3 Het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan regelt wat voor activiteiten op elk perceel zijn toegestaan. De meeste horecapanden op Ameland hebben een bestemming Horecadoeleinden. In andere bestemmingen is het verstrekken van dranken en spijzen uitgesloten. Als een winkelier ook een vorm van horeca wil uitoefenen als nevenactiviteit ter ondersteuning van de hoofdactiviteit, dan zal daarvoor een planologische procedure moeten worden gevoerd ten behoeve van de nevenfunctie “ondergeschikte horeca”.

4.4 Beleidsregel ondergeschikte horeca

Ondergeschikte horeca is een gelegenheid waarbij het doel van de onderneming niet primair is gericht op het verstrekken van consumptieve goederen, maar slechts ter ondersteuning (ondergeschikt) is van de hoofdactiviteit. De consumptieve activiteiten bestaan uit het verstrekken van (kleine) eetwaren en dranken voor directe consumptie te plaatse. In het geval een bestemmingsplan daarin niet voorziet, wordt de ondergeschikte horeca toelaatbaar geacht indien het bedrijf voldoet aan een aantal eisen. Het doel van de beleidsregel is om de bepaling “ondergeschikte horeca” verder uit te leggen in verband met een goede handhaafbaarheid van bestemmingsplannen. Deze regeling is onder andere van toepassing op verenigingsgebouwen, campings, musea maar soms ook op detailhandel.

4.5 Deregulering

Ondernemers hebben te maken met veel regels. De laatste jaren zien we een tendens naar het terugdringen van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Als overheid proberen we het makkelijker te maken voor bedrijven. Voor het horecabeleid betekent dit dat alle extra sturing die we als gemeente willen hebben consequenties heeft voor de administratieve lasten.

4.6 Mogelijkheden tot branchering

Een veel gehoord probleem is dat de gemeente graag ruimte biedt aan nieuwe initiatieven van horecaondernemers die het product Ameland versterken. In de praktijk blijkt dan dat percelen een horecabestemming krijgen op basis van een uniek concept, maar dat uiteindelijk onder druk van de markt of door ondernemerschap het bedrijf een niet meer unieke, maar meer reguliere uitstraling krijgt. Dit betekent een toename in kwantiteit maar niet in kwaliteit. Het besluit ruimtelijk ordening biedt tegenwoordig meer ruimte voor de gemeente om te sturen op het type horeca, dit noemen we branchering.

Besluit ruimtelijke ordening

Art. 3.1.2

2. Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening kan een bestemmingsplan regels bevatten met betrekking tot branches van detailhandel en horeca.
3. Een bestemmingsplan kan voorts regels bevatten ter wering van dreigende en tot stuiting van reeds ingetreden achteruitgang van de woon- of werkomstandigheden in en het uiterlijk aanzien van het in het plan begrepen gebied.

De brancheringsregels moeten strekken ter bevordering van de ruimtelijk- economische kwaliteit en moeten dienen ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.

Een branchering die is gericht op bescherming van gevestigde winkeliers of horecaondernemers is uit een oogpunt van ruimtelijke ordening niet toelaatbaar. Naast beleidsinhoudelijke (kwalitatieve) aspecten kan de bestemmingsplanregeling ook kwantitatieve normen bevatten, zoals de omvang van horecavestigingen, het – eventueel per categorie – toegelaten aantal vestigingen in een gebied of gebiedsdeel, enz. Ook kunnen ongewenste ontwikkelingen voor de leefomgeving (overlast) worden tegengegaan door bepaalde soorten horecagelegenheden te beperken. Ook het opnemen van openingstijden voor horeca komt binnen bereik omdat hiermee het woon- en leefklimaat kan worden beschermd en er daarom sprake is van ruimtelijke relevantie. Bepaalde openingstijden van horeca – zoals openingstijden tot middernacht – kunnen voor omwonenden ruimtelijk relevant zijn in verband met bijv. geluids- en parkeeroverlast voor de omgeving.

HOOFDSTUK 5: AFWEGING EN BELEIDSKEUZES

5.1 Perspectief van de horeca

Vanuit de horeca komt de boodschap dat men kiest voor stabilisatie van het aantal horecavestigingen op Ameland. Men ziet branchering niet als een oplossing omdat dit de vrijheid van ondernemers belemmert om in te spelen op marktontwikkelingen. Tegelijkertijd maken ze zich wel zorgen als weer een restaurant overgaat tot fastfood. Een groei van het aantal horecabedrijven betekent dat de spoeling dunner wordt en er bedrijven zullen verpauperen en omvallen. Investeren in kwaliteit kan alleen als er een redelijke omzet gedraaid kan worden. Men heeft er begrip voor om ruimte voor nieuwe ontwikkelingen te creëren maar de praktijk laat zien dat deze bedrijven langzaam teruggaan naar gewone bedrijven en dus geen meerwaarde meer hebben voor Ameland. De horecasector is verder van mening dat het ontwikkelen van de centra goed is maar dat men vooral belang hecht aan een uitgebreider winkelaanbod. Men is tegen horeca met een dagfunctie omdat men bang is dat hieruit nieuwe, zelfstandige horecafuncties zullen ontstaan.

5.2 Ameland als toeristische bestemming

Idealiter zouden nieuwe ondernemers de ruimte moeten krijgen om op Ameland te beginnen om zodoende het product Ameland te versterken. Deze ondernemers stimuleren ook de zittende ondernemers om te investeren. Het beschermen van “zwakkere” ondernemers zou niet moeten gebeuren. De Amelandse horeca-ondernemingen hebben de afgelopen jaren menig prijs in de wacht gesleept voor de kwaliteit van de horeca op het eiland, onder andere: de Terras top 100, Café top 3, Libelle, Revu, Margriet top 10, Cafeteria top 100, Lens, Zoover, Specialbite, Bib Michelin, Lekker en de Volkskrant nazomer terras top 5. Dit is een teken dat de horeca op Ameland goed aan de weg timmert. Ondanks deze goede resultaten blijft de prijs kwaliteitsverhouding een belangrijk aandachtspunt, zeker richting de Duitse gast. Een nog betere aansluiting bij de behoefte van de klanten is wenselijk. Klantvriendelijkheid zou ook een aandachtspunt moeten zijn, zowel in de horeca als in de detailhandel. De terrassen zijn met name in Nes goed ontwikkeld en zorgen voor een aangenaam verblijfsgebied. In Hollum is dit iets minder doordat de horeca over een groter gebied verspreid ligt. Ondergeschikte horeca kan bijdragen aan het verbeteren van het product Ameland. Koffie met gebak bij de bakker, een koffi corner in een supermarkt, koffie en lunch bij een sportief dag-arrangement e.d. versterkt het product Ameland.

5.3 Ruimtelijke ordening

Vanuit de ruimtelijke ordening is het ontwikkelen van de centra van groot belang. Een juiste verhouding van winkels en horeca is van groot belang. Ameland scoort op dit punt relatief goed. Het combineren van wonen, winkelen en uitgaan in de centra gaat goed, de overlast is beperkt. Een verdere uitbreiding van nachthoreca in de centra zou de overlast kunnen vergroten. Een verdere groei van het aantal terrassen bij bestaande horecabedrijven zou welkom zijn. Meer horecabestemmingen in de centra zouden ten koste kunnen gaan van met name de woonfuncties, waardoor de ervaren overlast toeneemt. Het toestaan van ondergeschikte horeca onder strikte voorwaarden is ruimtelijk gezien toelaatbaar. Het veroorzaakt nauwelijks overlast en versterkt de centrumfuncties. Hetzelfde geldt voor bedrijven buiten de centrumgebieden.

5.4 Afweging

Deze evaluatie is een beperkte evaluatie. De ervaringen en behoeften van gasten zijn niet meegenomen. Het is dan ook onverstandig om beleid voor langere termijn vast te leggen. De gemeente Ameland kiest er daarom voor om de effecten van het horecabeleid jaarlijks te monitoren. Mochten de resultaten aanleiding geven tot bijstelling dan zal dit gebeuren.

Gezien de verwachte toeristische ontwikkelingen blijft het ontwikkelen van de centrumfunctie van Nes en Hollum een belangrijk speerpunt. Nieuwe ontwikkelingen in deze centrumgebieden moeten mogelijk blijven maar alleen als deze ruimtelijk inpasbaar zijn. Aandachtspunten zijn hierbij, een goede ruimtelijke ordening, balans tussen winkels en horeca, handhaven van een goed woon- en leefklimaat en het handhaven van de openbare orde.

Uitbreiding van zelfstandige horecafuncties op Ameland is niet gewenst. De huidige structuur zorgt voor een goede balans tussen de economische functie en het woon- en leefklimaat. Een verdere groei, met name in de avond en nacht horeca, kan leiden tot een verslechtering van het leefklimaat. Als uitzondering op deze regel geldt de horecafunctie in unieke situaties. Een uniek concept dat een drager kan worden voor speerpunten van het gemeentelijk (toerisme) beleid moet een kans krijgen. Een voorwaarde zal wel een deugdelijk bedrijfsplan moeten zijn waaruit op te maken valt dat het concept meerdere jaren de kans krijgt om zich te ontwikkelen. Uiteraard zal het effect op de woon- en leeffuncties een belangrijke rol spelen in de afweging. Dit geldt ook voor gebieden buiten de dorpscentra. De gemeente wordt vanaf (waarschijnlijk) 2013 bevoegd gezag voor de Drank- en Horeca wet. Dit betekent dat de handhaafbaarheid zal toenemen.

Ondergeschikte horeca ter ondersteuning van een andere hoofdactiviteit is onder voorwaarden toegestaan. De gemeente zou hierbij kunnen aansluiten bij de regels zoals vermeld in het concept horecabeleidsplan van Terschelling. Ondergeschikte horeca is bijvoorbeeld een winkel die voedingsmiddelen verkoopt en een kop koffie aan zijn wachtend publiek aanbiedt, maar ook een sportkantine of een outdoorsportbedrijf. Zoals al vermeld in paragraaf 4.1 hebben bedrijven die alcohol willen schenken een vergunning nodig in het kader van de Drank- en Horecawet, dit geldt ook voor ondergeschikte horeca. Een wijziging van ondergeschikte horeca in reguliere horeca kan alleen middels een ruimtelijke procedure. Zoals hiervoor reeds is aangegeven, is een uitbreiding van zelfstandige horeca functies op Ameland niet gewenst.

Terrassen maken het centrum nog aantrekkelijker. Bestaande terrassen zouden dan ook mogen uitbreiden als de markt hierom vraagt. In geval van ondergeschikte horeca in de dorpen zijn terrassen niet gewenst, omdat ze een autonome, publiek aantrekkende werking hebben. Dit is in strijd met het ondergeschikte karakter van de horeca als nevenactiviteit. In het buitengebied zouden bestaande terrassen ook mogen uitbreiden. In verband met de op de Drank- en horecawet gebaseerde inrichtingseisen is het schenken van alcohol verboden op locaties zonder een volledige horecabestemming.

De huidige situatie zoals vermeld in Bijlage III dient als uitgangspunt voor het aantal horecabestemmingen per bestemmingsgebied. Bij het opheffen van één ontstaat er ruimte voor een nieuwe horecabestemming.

Branchering is gewenst vanuit een ruimtelijk en toeristisch perspectief. Echter vanuit het perspectief van de ondernemer is dit minder gewenst. Een ondernemer moet kunnen inspelen op de veranderende vraag. De gemeente Ameland gaat daarom niet over tot branchering.

5.5 Beleidswijziging

1. Jaarlijks worden in overleg met Horeca Ameland de beleidseffecten en de beleidsuitvoering geëvalueerd. Hierbij wordt tenminste aandacht besteed aan:
  - Ontwikkelingen in bedrijvenbestand;
  - Handhaving;
  - Effecten op leef- en woon klimaat;
  - Ontwikkelingen in de toeristische markt.

Deze evaluatie kan leiden tot een beleidsaanpassing.

2. Speerpunt blijft het ontwikkelen van de centra van Nes en Hollum tot aantrekkelijke verblijfsgebieden waarbij de woonfunctie belangrijk blijft.
3. Ondergeschikte horeca in bedrijfs/winkelpanden zonder horeca als hoofdbestemming is onder voorwaarden mogelijk, waarvoor een aparte planologische procedure moet worden gevoerd ten behoeve van de nevenfunctie "ondergeschikte horeca" en waarbij de uitgangspunten van de beleidsregel ondergeschikte horeca van toepassing zijn. Enkele voorwaarden zijn:
  - Geen autonome, publiek aantrekkende werking;
  - De horeca-activiteit heeft een functioneel en ruimtelijk verband met de hoofdfunctie;
  - Geen publiek aantrekkende reclame-uitingen;
  - Bij bedrijven zonder detailhandel alleen toegankelijk voor eigen gasten;
  - Het ondergeschikte karakter dient te allen tijde duidelijk te zijn zowel in omzet als in ruimtegebruik;
4. Geen nieuwe horecabestemmingen toestaan op Ameland.
5. De huidige lijst zoals vermeld in bijlage II geldt als de nul situatie. Nieuwe vestiging kan alleen als er in een bestemmingsgebied een horecabestemming verdwijnt.

6. Als uitzondering op punt vier en vijf is, in het geval van een uniek concept, een nieuwe horecabestemming mogelijk. Voorwaarde is het aansluiten op een speerpunt van het gemeentelijk (toeristische) beleid en een toekomstbestendig bedrijfsplan. Het gaat hierbij om zaken die maken dat Ameland zich onderscheidt van concurrerende vakantiebestemmingen.
7. Bestaande terrassen zouden mogen uitbreiden als de markt daarom vraagt.

BIJLAGE 1: ONTWIKKELSCENARIO'S HORECA BELEIDSPLAN 2006 AMELAND.

Nes	Bruisend hart van Ameland
Doelgroepen	<ul style="list-style-type: none"> • lokaal: accent op jeugd Ameland en bevolking Nes • bezoekers: alle doelgroepen met een accent op jongeren, groepen en dinky's ('dubble income, no kids yet': tweeverdieners zonder kinderen) • veel daggasten
Profiel	<ul style="list-style-type: none"> • accent op uitgaanshoreca, meer echte kroegen • multifunctionele bedrijven met dag- en avondfunctie (winkelondersteunend)
Programma 2015	<ul style="list-style-type: none"> • ontwikkelen sector I, II, IV, V • consolideren sector VI
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • stimuleren nieuwe concepten • inpassen nieuwe bedrijven in historische omgeving

Hollum	Gezellig vertoeven in een historische kern
Doelgroepen	<ul style="list-style-type: none"> • lokaal: accent op bevolking Hollum • bezoekers: alle doelgroepen, accent op pensionado's en gezinnen
Profiel	<ul style="list-style-type: none"> • low-profile uitgaan • multifunctionele bedrijven met dag- en avondfunctie
Programma 2015	<ul style="list-style-type: none"> • ontwikkelen sector I, II • consolideren sector IV, V • niet toestaan of terugdringen sector VI (consolideren nachtzaken)
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • stimuleren nieuwe concepten • concentreren terrassenaanbod

Buren	Prijsvriendelijk inspelen op het campingleven
Doelgroepen	<ul style="list-style-type: none"> • lokaal: accent op bevolking Buren, echter de lokale bevolking is niet groot in aantal • bezoekers: alle doelgroepen, accent op gezinnen en groepen (campings) • accent op passanten en 'overnachters' (verblijfsrecreanten)
Profiel	<ul style="list-style-type: none"> • prijsvriendelijk • dag- en avondfunctie
Programma 2015	<ul style="list-style-type: none"> • ontwikkelen sector I, IV • consolideren sector II en V • niet toestaan of terugdringen sector VI
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • opwaarderen sfeer / ambiance centrum van de kern (is reeds in gang gezet)

Ballum	Maatschappelijk hart van het eiland
Doelgroepen	<ul style="list-style-type: none"> • lokaal: accent op bevolking Ballum, echter de lokale bevolking is niet groot in aantal • bezoekers: vooral gezinnen, pensionado's en groepen • accent op passanten en 'overnachters'
Profiel	<ul style="list-style-type: none"> • dag- en avondfunctie
Programma 2015	<ul style="list-style-type: none"> • beperkte (selectieve) ontwikkeling sector I, II, IV en V (binnen de randvoorwaarden van het beschermd dorpsgezicht en om wisselwerking met detailhandel te benutten) • niet toestaan of terugdringen sector VI
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • -

Buitengebied	
Doelgroepen	<ul style="list-style-type: none"> • bezoekers: alle doelgroepen, accent op gezinnen en groepen (campings) • accent op passanten
Profiel	<ul style="list-style-type: none"> • dagfunctie
Programma 2015	<ul style="list-style-type: none"> • consolideren sector I, II, IV en V • niet toestaan of terugdringen sector VI
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • -

BIJLAGE II: OVERZICHT VAN HORECABEDRIJVEN OP AMELAND 1-4-2012

Ballum	Inrichting	Adres	Opmerking
	Hotel Nobel	Gerrit Kosterweg 16	
	Eetcafé De Boerderij	Camminghastraat 22	
	Plaza 't Kruuspunt	Strandweg 11	
	Strandpaviljoen Ballum	Strandweg 20	
	Camping Roosdunen	Strandweg 20	De Wijde Blik
	De Speelboerderij	Camminghastraat 16	Ondergeschikte horeca
	Stap, Thema- en educatiecentrum	Zuidergrieweg 2	Ondergeschikte horeca
	Manege De Seelon	Smitteweg 11	Ondergeschikte horeca

Buren	Inrichting	Adres	Opmerking
	Restaurant StrAnders	Strandweg 71	
	Snackbar De Bakkerij	Hoofdweg 4a	
	Café Pizzeria De Branding	Strandweg 42	
	Café De Driesprong	Hoofdweg 15	
	't Koaikershuus	Kooiplaats 6	
	Restaurant Neighbours	Strandweg 65	
	Vakantiepark Klein Vaarwater	Klein Vaarwaterweg 114	De Boeg
	Hotel De Klok	Hoofdweg 11	
	Restaurant Café De Viool	Strandweg 24	

Evaluatie horeca beleidsplan Ameland

	Strandpaviljoen De Heksenhoed	Strandweg 85	
	Snackbar 't Hoekje	Strandweg 64	
	Amelander Paradijs Appartementencomplex	Strandweg 61	
	Amelander Meervalkwekerij	Koeveldsweg 2	Ondergeschikte horeca

Hollum	Inrichting	Adres	Opmerking
	Fletcher Hotel Amelander Kaap	Oosterhiemweg 1	
	Restaurant Fizz	Oranjeweg 10	
	Cantina Dolores	Yme Dunenweg 1	
	Golfbaan d'Amelander Duinen	Oosterhiemweg 20	Ondergeschikte horeca
	Kaasboerderij	Pietje Miedeweg 6	Ondergeschikte horeca
	Bakkerij P.J. de Boer	J.W. Burgerstraat 8	
	Café Bok	J.W. Burgerstraat 4	
	Ambousen snackbar/receptie	Oranjeweg 42	Tijdelijke ontheffing
	West End Staete	Badweg 38	
	Vakantiepark Boomhiemke	Jan Roepespad 4	Dûvelshoek
	De Griffel	Burenlaan 41	
	Cafeteria De Fretpot	O.P. Lapstraat 2	
	De Walvisvaarder van Ameland	J.W. Burgerstraat 4	
	Stayokay Ameland	Oranjeweg 59	
	Camping Koudenburg	Oosterhiemweg 2	A.G.'s Pub
	De Welvaart	Burenlaan 4	Inactief

	Ut Skoalhuus	Burenlaan 43	
	Pannekoekhuis Onder de Vuurtoren	Oranjeweg 44	
	Pizzeria Il Vulcano	Schoolstraat 8	
	Hotel-Pension het Zeepaardje	Westerlaan 9	
	Strandpaviljoen The Sunset	Oranjeweg 61	
	Herberg De Zwaan	Zwaneplein 6	
	Vishandel Metz	Oranjeweg 13b	
	Eeterij Tante A'n	Oranjeweg 1	

Nes	Inrichting	Adres	Opmerking
	Hotel Ameland	Strandweg 48	
	Aqua Plaza	Molenweg 16	Inactief
	Bakkerij de Jong	Van Heeckerenstraat 3	
	Frankie's Rib & Steakhouse	Torenstraat 11c	
	Wokrestaurant Chimetzo	Strandweg 1	
	Snackbar 't Marktpleintje	Van Heeckerenstraat 12a	
	Pizzeria Salsa	Van Heeckerenstraat 12a	
	Hotel Bos en Duinzicht	Strandweg 27	
	Restaurant Boerenbont	Strandweg 50	
	Restaurant Rede van Nes	M. Janszenstraat 2	
	Restaurant De Klimop	J. Hofkerweg 2	
	Restaurant Zee van Tijd	R. van Doniastraat 18	
	Hotel Hofker	J. Hofkerweg 1	
	Café De Herberg	Reeweg 28	
	Grandcafé Van Heeckeren	Kerkplein 6	

	Hotel de Jong	Reeweg 29	
	Strandpaviljoen De Heksenhoed	Strandweg 85	
	Restaurant 't Baken	Strandweg 53	
	Camping Duinoord	J. van Eijckweg 4	
	Café Bar Discotheek De Lichtboei	M. Janszenstraat 3	
	Hotel Pension Molenzicht	Noorderweg 3	
	Nescafé	Van Heeckerenstraat 10	
	WestCord Hotel Noordsee	Strandweg 42	
	Hotel Nes	Strandweg 39	
	Restaurant Paal 13	Strandweg 51	
	Pizzeria San Remo	Ballumerweg 3	
	Dinercafé Rixt	R. van Doniastraat 6	
	Restaurant het Witte Paard	Torenhoogte 5	
	Strandpaviljoen De Buren van Nes	Strandweg 70	
	Discotheek Swinging Mill	Molenweg 12	
	Van Heeckeren Hotel	Torenstraat 22	
	Hotel Töben	Strandweg 11	Nieuwbouw
	Vishandel Metz	Reeweg 27	
	Restaurant De Piraat	Oude Steiger 5	

Overig	Inrichting	Adres	Opmerking
	Dorpshuis 't Camminghahuis	't Hofje 1 Ballum	Beperkt
	Dorpshuis 't Wantij	Binnenweg 15 Buren	Beperkt
	Kantine De Toel	K. de Jongweg 31 Nes	Beperkt

	Kantine Ons Hol	Oranjeweg 58 Hollum	Beperkt
	Kantine V.V. Geel Wit	Noordwal 25 Buren	Beperkt
	Kantine Sporthal Jaap Klaassen Hal	Schoolstraat 6 Nes	Beperkt
	Kantine S.C. Amelandia	Oranjeweg 58 Hollum	Beperkt

BIJLAGE III: AANGEVRAAGDE VERGUNNINGEN / BESTEMMINGEN 2007- APRIL 2012

Locatie/adres	Type horeca	Soort aanvraag	Besluit of standpunt
2007			
Schoolstraat 4 Hollum	Cafe	Beginseluitspraak	Negatief
P. Miedeweg 6 Hollum	Horeca in kaasboerderij	Vrijstelling bp	Positief
Reeweg 27 Nes	Restaurant	Vrijstelling bp	Positief
Oranjeweg 10 Hollum	Restaurant	Beginseluitspraak	Negatief
Oranjeweg 10 Hollum	Restaurant	Vrijstelling bp	Positief
Oranjeweg 1 Hollum	Restaurant	Vrijstelling bp	Positief
Torenstraat 11c Nes	Restaurant	Vrijstelling bp	Positief
2008			
Zwaneplein 3 Hollum	Restaurant	Vrijstelling bp	Ingetrokken
Strandweg 1 Nes	Fastfood	Vrijstelling bp	Positief
Westerlaan 9 Hollum	Van restaurant naar pension	Beginseluitspraak	Positief
Westerlaan 9 Hollum	Van restaurant naar pension	Ontheffing bp	Positief
Oosterhiemweg 20	Restaurant in clubhuis	Wijziging bp	Ingetrokken

2009			
Oranjeweg 42	Snackbar/receptie	Tijdelijke ontheffing	Positief
2010			
Oosterhiemweg 20 Hollum	Restaurant in clubhuis	Wijziging bp	Negatief
Strand Nes, Westerpad	Strandpaviljoen	Beginseluitspraak	Aangehouden
2011			
Hoofdweg 4 Buren	Daghoreca/fastfood	Beginseluitspraak	Positief
R. van Doniastraat 8 Nes	Daghoreca (koffie/thee e.d.)	Omgevingsvergunning	Negatief
2012			
Reeweg	Daghoreca/fastfood	Beginseluitspraak	Negatief standpunt
Plantsoenstraat 1 Hollum	Restaurant/winkel	Beginseluitspraak	Niet ontvankelijk